

Projekt uzgodnień pomiędzy Komendantem Powiatowym PSP a Ochotniczą Strażą Pożarną

Wrocław, dnia r.

Uzgodnienie

z dnia r. pomiędzy:

Komendantem Powiatowym PSP w Y..., zwanym dalej „Komendantem” a Ochotniczą Strażą Pożarną w X..., zwaną dalej „OSP”.

Na podstawie art. 19 ust. 3 ustawy z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej (Dz. U. z 2018 r. poz. 620 z późn. zm.) strony uzgadniają w szczególności:

§ 1.

1. Ochotnicza Straż Pożarna w X... jest jednostką ochrony przeciwpożarowej w rozumieniu art. 15 pkt 6 ustawy o ochronie przeciwpożarowej.
2. W celu spełnienia wymogu określonego w art. 19 ust. 1b ustawy o ochronie przeciwpożarowej, w związku z art. 28 ust 6 ustawy o ochronie przeciwpożarowej, Zarząd na podstawie § 37 pkt 10 Statutu, utworzył Jednostkę Operacyjno-Techniczną, zwaną dalej „JOT”.
3. JOT działa na podstawie Regulaminu zatwierdzonego przez Zarząd Stowarzyszenia oraz Zarząd Gminy Y....
4. JOT prowadzi działania ratownicze, o których mowa w art. 22 ust. 1 ustawy o ochronie przeciwpożarowej, oraz bierze udział w akcjach ratowniczych organizowanych i kierowanych przez Państwową Straż Pożarną, w tym w działaniach poza terenem własnego działania.
5. OSP X... może współdziałać z Wojskami Obrony Terytorialnej na podstawie odrębnych ustaleń.
6. OSP X... może realizować zadania przewidziane dla Gminy (przepisami prawa) z zakresu obrony cywilnej, ochrony ludności, obronności, na podstawie odrębnych ustaleń.

§ 2.

1. Zasady zapewniania gotowości bojowej JOT oraz ponoszenia kosztów wyposażenia, utrzymania, wyszkolenia oraz umundurowania członków OSP, ponosi Gmina Y... na podstawie Porozumienia zawartego pomiędzy OSP X... a Urzędem Gminy Y....
2. Zasady określone w § 2 ust. 1 mają charakter stały w celu zapewnienia całodobowej gotowości JOT do działań, w tym długotrwałych akcji ratowniczych.
3. Stowarzyszenie OSP X... może wykonywać inne zadania przewidziane przepisami prawa, m.in. ustawami o stanach nadzwyczajnych, w tym przepisami wykonawczymi wydаныmi na podstawie delegacji w nich zawartych.
4. W przypadku niewłączenia obsługi biurowej (administracyjnej) do ustaleń wynikających z pkt 1. Gmina przekazuje środki na odpłatne zlecenie realizacji tych zadań.

§ 3.

1. Państwowa Straż Pożarna organizuje i prowadzi szkolenia i doskonalenie zawodowe dla strażaków biorących czynny udział w działaniach ratowniczych.
2. W działaniach ratowniczych prowadzonych przez JOT, mogą brać udział czynni funkcjonariusze Państwowej Straży Pożarnej (będący na tzw. wolnym), do czasu rozpoczęcia służby we właściwej jednostce organizacyjnej PSP.
3. Czas działań, o których mowa w pkt 2, winien uwzględniać uprawnienia wynikające z rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 15 maja 1996 r. w sprawie sposobu usprawiedliwiania nieobecności w pracy oraz udzielania pracownikom zwolnień od pracy (Dz. U. z 1996 r. Nr 60 poz. 181).
4. Komendant zapoznaje – każdorazowo Gminę Y... oraz Zarząd Stowarzyszenia OSP z wynikami analiz poprzedzających opracowanie i aktualizację planów ratowniczych, w szczególności odnoszących się do zmian w Gminie Y... lub zadań dla JOT.
5. Komendant określa wymogi dla JOT w zakresie realizacji zadań ratowniczych wynikających z pkt 5 lit. d od „a” do „e” Porozumienia z dnia 30 września 2003 r. o włączenie do KSRG OSP w X....

§ 4.

Starosta Z:

1. Starosta Z..., określając zadania krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego uwzględnia również zadania dla Gminy Y..., w szczególności wynikające z włączenia OSP do KSRG,

2. w budowaniu systemu koordynacji działań jednostek ochrony przeciwpożarowej wchodzących w skład KSRG, biorących udział w działaniach ratowniczych na obszarze powiatu, uwzględnia również zadania i potrzeby JOT – OSP X...
3. organizuje system łączności, alarmowania i współdziałania między podmiotami uczestniczącymi w działaniach ratowniczych na obszarze powiatu z...skiego,
4. nadzoruje działalność Stowarzyszenia OSP w X... w zakresie zgodności z przepisami prawa i postanowień Statutu, w szczególności zapewniania stałej (całodobowej) gotowości do działań ratowniczych.

Prezes OSP X

Komendant PSP w

Uzasadnienie

Ustawodawca zapisami ustawy o ochronie przeciwpożarowej spowodował umożliwienie Ochotniczemu Strażom Pożarnym funkcjonowanie na zasadach stowarzyszenia. Jedne OSP funkcjonujące do 1991 r. stały się z mocy prawa stowarzyszeniami, natomiast nowe mogły powstawać w oparciu o te przepisy, nabywając osobowości prawnej po zarejestrowaniu się w Krajowym Rejestrze Sądowym (KRS). Zgodnie z zapisami ustawy o ochronie przeciwpożarowej, Ochotnicza Straż Pożarna jest jednostką umundurowaną wyposażoną w specjalistyczny sprzęt, przeznaczoną w szczególności do walki z pożarami, klęskami żywiołowymi lub innymi miejscowymi zagrożeniami. Trzeba jednak zauważyć, że taka jednostka (stowarzyszenie) działa na obszarze gminy, która z mocy prawa stanowi wspólnotę samorządową jej mieszkańców. Jednym z zadań własnych każdej gminy jest ochrona przeciwpożarowa, polegająca na realizacji przedsięwzięć mających na celu ochronę życia, zdrowia, mienia lub środowiska przed pożarem, klęską żywiołową lub innym miejscowym zagrożeniem. Zatem występują tu dwa podmioty, które posiadają umocowanie ustawowe w zakresie realizacji zadań przypisanych w ustawie o działach administracji rządowej jako sprawy wewnętrzne. W dziale tym występują inne zagadnienia jak obrona cywilna, porządek publiczny, zarządzanie kryzysowe itp. Mając na względzie szeroko rozumiane bezpieczeństwo wspólnoty samorządowej, należy ustalić w miarę jednoznaczne relacje zachodzące pomiędzy gminą jako podmiotem administracji publicznej a stowarzyszeniem, które będzie dzierżyć ciężar funkcjonowania jednostki ochrony przeciwpożarowej, opartej na dobrowolnej działalności jej członków. Nie występują takie (możliwości) delegacje prawne w funkcjonowaniu, m.in. straży gminnych, specjalistycznych uzbrojonych formacji ochronnych czy formacji obrony cywilnej, w których zawsze musi istnieć stosunek umowy o pracę lub umowy zlecenia (czyli tzw. zatrudnienia).

Funkcjonowanie OSP z jednej strony daje możliwość zrzeszania się w organizacji pożarowej, zachowując tradycje naszej państwowości, dorobku kulturowego, natomiast z drugiej strony wielkiego poczucia obywatelskiej odpowiedzialności za bezpieczeństwo własne i społeczności lokalnych. Wszechstronnie wyszkolony strażak ochotnik, jest gwarantem bezpieczeństwa i pomocy w sytuacji zagrożenia lub konieczności podejmowania niezwłocznych działań ratunkowych. Dodatkowym atutem jest poświęcanie prywatnego czasu dla dobra wspólnego oraz pozostawanie w stałej gotowości do działań, bez świadczeń przysługujących pracownikom zatrudnionym. Rekompensatą za te dyspozycje i społeczne świadczenia winny być zadania gminy oraz państwa (administracji rządowej), które pomagają a nawet wyręczają te organizacje w zapewnianiu gotowości do działań. Jak wiemy, ustawodawca w art. 32 ust. 2 ustawy o ochronie przeciwpożarowej zagwarantował, że koszty wyposażenia, utrzymania, wyszkolenia i zapewnienia gotowości bojowej ponosi gmina. Często bywa tak, a nawet można użyć stwierdzenia, że ma to cechy powszechności, iż sami ochotnicy muszą zabiegać o to, co im najogólniej mówiąc, winno być zapewnione – czyli gotowość. Na szczęście w swoich działaniach nie są osamotnieni. Gwarantuje im to system prawny oraz administracja rządowa, do której zaliczamy m.in. właściwego terenowo komendanta powiatowego Państwowej Straży Pożarnej czy wojewodę. Należy tu również wspomnieć o staroście, który ma prawo, a zarazem obowiązek nadzorowania stowarzyszenia oraz określania zadań na terenie powiatu, w tym dla gminy i przedsiębiorców.

Jak złożony jest to problem, a zarazem ważny dla krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego, pisze Profesor Uniwersytetu Wrocławskiego Tadeusz Kocowski w artykule *Gmina a Ochotnicze Straże Pożarne w wykonywaniu zadań w zakresie ochrony przeciwpożarowej*, opublikowanym na stronie Uniwersytetu – „Prawo” t. CCCXXII – Wrocław 2017.

Należy również nadmienić, że problem ten był tematem Konferencji naukowej na Uniwersytecie Wrocławskim, w dniu 11 czerwca 2018 r. pt. *Ochotnicza Straż Pożarna Tradycja – Bezpieczeństwo – Przyszłość*.

Konferencja ta odbyła się na podstawie porozumienia pomiędzy Dziekanem Wydziału Prawa, Administracji i Ekonomii Uniwersytetu Wrocławskiego a Marszałkiem Województwa Dolnośląskiego.

Autor projektu uzgodnienia: st. bryg. w st. spocz. mgr Stanisław Ręclawowicz
Prawa autorskie przekazane dla Uniwersytetu Wrocławskiego.